

TEKIJÄLTÄ

*Esipuhe vuonna 1920 julkaistuun
kansallisuuskysymystä käsittelevien kirjoitusten kokoelmaan*

Tähän kirjaseen on otettu vain kolme kansallisuuskysymystä käsittelevää kirjoitusta. Kustannusliikkeen tekemän kirjoitusten valinnan ajatuksena on nähtävästi se, että valitut kolme kirjoitusta kuvastavat kolmea mitä tärkeintä vaihetta kansallisuuskysymyksen ratkaisemisessa puolueessamme, minkä ohella koko kirjasen tarkoituksena on nähtävästi antaa enemmän tai vähemmän ehyt kuva puolueemme politiikasta kansallisuuskysymyksessä.

Ensimmäinen kirjoitus („Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys“, kts. aikakauslehti „Prosveshtshenije“, 1913)¹⁰⁴ kuvastaa Venäjän sosialidemokratian riveissä kansallisuuskysymyksestä käytyä periaatteellista väittelyä tilanherralais-tsaristisen taantumuksen kaudella puolitoista vuotta ennen imperialistisen sodan puhkeamista, Venäjän porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvamisen kaudella. Siihen aikaan taisteli toisiaan vastaan kaksi kansakuntateoriaa ja sitä vastaavasti kaksi kansallisuusohjelmaa: itävaltalainen, jota kannattivat Bund ja menshevikit, ja venäläinen, bolshevistinen. Lukija löytää kirjoituksesta kumman-

kin suunnan luonnehtimisen. Myöhemmät tapahtumat, erikoisesti imperialistinen sota ja Itävalta-Unkarin hajoaminen erillisiksi kansallisiksi valtioiksi, osoittivat silminnähtävästi, kuka oli oikeassa. Nykyään, kun Springer ja Bauer istuvat kansallisuusohjelmansa särkyneen kaukalon ääressä, tuskin voitaneen epäillä sitä, etteikö historia olisi tuominut „itävaltalaista koulua“. Vieläpä Bundinkin on ollut pakko tunnustaa, että „kapitalistisen järjestelmän puitteissa asetettu kansallisen kulttuuriautonomian (s.o. itävaltalaisen kansallisuusohjelman. J. St.) vaatimus menettää merkityksensä sosialistisen vallankumouksen oloissa“ (kts. „Bundin XII konferenssi“, 1920). Bund ei edes aavistakaan, että siten se tunnusti (tunnusti vahingossa!) itävaltalaisen kansallisuusohjelman teoreettisten perusteiden periaatteellisen paikkansapitämättömyyden, itävaltalaisen kansakuntateorian periaatteellisen paikkansapitämättömyyden.

Toinen kirjoitus („Lokakuun kumous ja kansallisuuskysymys“, kts. „Zhizn Natsionalnostei“, 1918)¹⁰⁵ kuvastaa sitä Lokakuun vallankumouksen jälkeistä kautta, jolloin Neuvostovalta, voitettuaan vastavallankumouksen keskus-Venäjällä, joutui yhteenottoihin reunamaiden porvarillis-natsionalististen hallitusten kanssa, jotka olivat vastavallankumouksen pesäkkeitä, jolloin Entente, jonka oli saattanut levottomaksi Neuvostovallan kasvava vaikutus sen (Ententen) siirtomaissa, alkoi avoimesti tukea porvarillis-natsionalistisia hallituksia Neuvosto-Venäjän kuristamisen tarkoituksessa, jolloin voittoisan taistelun kulussa porvarillis-natsionalistisia hallituksia vastaan meidän eteemme nousi käytännöllinen kysymys alueellisen

neuvostoautonomian konkreettisista muodoista, autonomisten neuvostotasavaltojen järjestämisestä reunamaissa, Neuvosto-Venäjän vaikutuksen levittämisestä Venäjän itäisten reunamaiden kautta Idän sorrettuihin maihin, Lännen ja Idän yhtenäisen vallankumouksellisen rintaman muodostamisesta maailman imperialismia vastaan. Kirjoitus panee merkille kansallisuuskysymyksen eroittamattoman yhteyden valtakysymykseen ja käsittelee kansallisuuspolitiikkaa sorrettuja kansoja ja siirtomaita koskevan yleiskysymyksen osana, siis sen saman, jota vastaan „itävaltalainen koulu“, menshevikit, reformistit ja II Internationale tavallisesti väittivät ja jonka myöhäisempi tapaustenkulku on todistanut oikeaksi.

Kolmas kirjoitus („Neuvostovallan politiikka kansallisuuskysymyksessä Venäjällä“, kts. „Zhizn Natsionalnostei“, lokakuu 1920)¹⁰⁶ liittyy nykyiseen kauteen, jolloin Venäjän hallinnollinen uudelleenjärjestely alueellisen neuvostoautonomian perustalla ei ole vielä päättynyt, kauteen, jolloin reunamaissa järjestetään hallinnollisia kommuuneja ja autonomisia neuvostotasavaltoja Venäjän Sosialistiseen Federatiiviseen Neuvostotasavaltaan kuuluvina osina. Kirjoituksen painopisteenä on neuvostoautonomian tosiasiallinen elämässä toteuttaminen, s.o. kysymys keskiosan ja reunamaiden välisen vallankumouksellisen liiton turvaamisesta takeena imperialismin interventioyrityksiä vastaan.

Näyttäneehän ehkä kummalliselta, että kirjoitus hylkää päättävästi reunamaiden Venäjältä eroamisen vaatimuksen vastavallankumouksellisena hankkeena. Mutta asiallisesti siinä ei ole mitään kummallista. Me olemme Intian, Arabian, Egyptin, Marokon ja muiden

siirtomaiden Ententestä eroamisen kannalla, sillä tässä tapauksessa eroaminen merkitsee näiden sorrettujen maiden vapautumista imperialismista, imperialismin asemien heikkenemistä ja vallankumouksen asemien lujittumista. Me olemme reunamaiden Venäjältä eroamista vastaan, sillä tässä tapauksessa eroaminen merkitsee reunamaiden imperialistista orjuutusta, Venäjän vallankumouksellisen mahdin heikkenemistä ja imperialismien asemien lujittumista. Juuri sen vuoksi Entente taistellessaan Intian, Egyptin, Arabian ja muiden siirtomaiden eroamista vastaan taistelee samalla reunamaiden Venäjältä eroamisen puolesta. Juuri sen vuoksi kommunistit taistellessaan siirtomaiden Ententestä eroamisen puolesta eivät voi olla samalla taistelematta reunamaiden Venäjältä eroamista vastaan. Ilmeistä on, että kysymys eroamisesta ratkaistaan konkreettisten kansainvälisten ehtojen mukaisesti, vallankumouksen etujen mukaisesti.

Ensimmäisestä kirjoituksesta olisi voitu jättää pois eräitä kohtia, jotka ovat mielenkiintoisia vain historian kannalta, mutta kirjoituksen polemiikkiluonteen vuoksi se piti julkaista kokonaan ja ilman muutoksia. Toinen ja kolmas kirjoitus julkaistaan myöskin ilman muutoksia.

Lokakuu, 1920

*J. Stalin. Kirjoituskokoelma.
Valtion kustannusliike, Tula, 1920*